

Mariusz Miedziński

Akademia Pomorska
Ślupsk

**MOŻLIWOŚCI ZMIANY GRANIC ADMINISTRACYJNYCH
MIASTA KOŁOBRZEG
W KONTEKŚCIE JEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
I FUNKCJONALNEGO**

**POSSIBILITIES FOR CHANGING OF THE ADMINISTRATIVE
BOUNDARIES OF KOŁOBRZEG CITY
IN TERMS OF ITS SPATIAL AND FUNCTIONAL
DEVELOPMENT**

Zarys treści: W artykule poruszona została problematyka możliwości i ograniczeń w przeprowadzeniu zmian granic administracyjnych miast na przykładzie miasta-uzdrowiska Kołobrzeg i gminy wiejskiej Kołobrzeg. Współczesne granice administracyjne Kołobrzegu ustalono w 1975 roku i nie były one zmieniane od blisko 40 lat. W tym czasie liczba ludności miasta zwiększyła się o ponad 50%, liczba lokali mieszkalnych o ponad 200%, natomiast liczba turystycznych miejsc noclegowych o ponad 300%. W 1980 roku łączna liczba mieszkańców i miejsc noclegowych wynosiła 46 850, natomiast w 2012 roku wielkość ta przekroczyła 92 000. Powierzchnia miasta wynosi 25,67 km², a średnia gęstość zaludnienia osiąga w sezonie letnim ok. 3600 osób/km². Na tak małej powierzchni zbudowano już blisko 21 000 mieszkań, a ogólna liczba izb mieszkalnych przekroczyła 71 000. W połowie 2012 roku w budowie było ok. 1000 lokali mieszkalnych. W samym Kołobrzegu w 2011 roku działały 8624 podmioty gospodarcze, a w gminie Kołobrzeg kolejne 1728 podmiotów. Występuje tu także bardzo wysoka atrakcyjność inwestycyjna, znaczna koncentracja ludności i różnych form działalności gospodarczej oraz silna presja inwestycyjna. Bariery dla rozwoju miasta są liczne ograniczenia fizjograficzne, geologiczne, geomorfologiczne, hydrograficzne, klimatyczne, ukształtowanie terenu oraz wymogi ochrony walorów przyrodniczych i uzdrowskich, a także ograniczenia wynikające z przepisów prawnych dotyczących uzdrowisk. Powyższe bariery i ograniczenia są przyczyną konfliktów funkcjonalnych i rozwojowych, zatem istnieje potrzeba rozważenia zmiany granic i powiększenia obszaru zajmowanego przez Kołobrzeg. Celem artykułu jest przedstawienie problemów rozwoju przestrzennego miasta-uzdrowiska Kołobrzeg i gminy Kołobrzeg w kontekście możliwych zmian granic administracyjnych.

Słowa kluczowe: miasto Kołobrzeg, gmina Kołobrzeg, zmiana granic, uzdrowisko, rozwój przestrzenny, rozwój funkcjonalny, funkcje miasta

Key words: city of Kołobrzeg, Kołobrzeg district, change in boundaries, spa, spatial development, the development of functional features of the city

Charakterystyka Kołobrzegu w kontekście możliwych zmian granic administracyjnych

Kołobrzeg jest obecnie czwartym co do wielkości ośrodkiem miejskim województwa zachodniopomorskiego. Zamieszkują go 44 953 osoby (stan 31 XII 2011). Zajmuje powierzchnię 25,67 km², a jego gęstość zaludnienia wynosi 1751 os./km². Jest to jeden z najwyższych wskaźników gęstości zaludnienia nie tylko w województwie, ale także w północnej części kraju. W obecnych granicach administracyjnych Kołobrzeg funkcjonuje od 1975 roku, gdy utworzono gminy i 49 mniejszych województw w miejsce dawnych gromad, miast, powiatów i wcześniejszych 17 województw. Liczba ludności zwiększyła się w tym czasie z 31 800 w 1980 roku do 45 000 w 2010 roku (wzrost o blisko 50%), a ponaddwukrotnie powierzchnia terenów zabudowanych, liczba budynków i (zwłaszcza) mieszkań (z 9864 lokali w 1980 roku do 20 774 w 2010 roku), przyczyniając się do dalszego zagęszczenia zabudowy miejskiej (tab. 1). Na obszarze Kołobrzegu funkcjonuje także bardzo rozbudowana turystyczna baza noclegowa, której wielkość tylko w latach 1979-2010 zwiększyła się ponadtrzykrotnie (z 15 041 miejsc w 1979 roku do 47 122 w 2010 roku) (Mieński 2009, 2011) – tab. 1.

Tabela 1

Liczba ludności, miejsca noclegowe, mieszkania oraz izby mieszkalne w Kołobrzegu w latach 1950-2010 oraz perspektywicznie w latach 2020-2030

Table 1

Population, accommodation, flats and residential chambers in the city of Kołobrzeg in the years 1950-2010 and prospectively for 2020-2030

Rok	Ludność		Miejsca noclegowe		Razem (ludność + miejsca noclegowe)		Mieszkania	Izby mieszkalne	Osoby na 1 izbę
1950	6800		150		6950		1838	6106	1,09
1960	16 700		850		17 550		3696	11 435	1,4
1970	25 900		4320		30 220		6055	17 993	1,36
1980	38 174		15 041		53 215		9864	31 946	1,14
1990	46 500		16 265		62 765		13 314	45 428	1
2000	45 257		25 780		71 037		15 065	52 484	0,86
2010	44 984	*49 172	47 122	*48 000	92 106	*97 172	20 744/*22 000	71 046/*80 000	0,63/*0,61
2020	47 000	*52 000	55 000	*57 000	102 000	*109 000	22 500/*24 500	75 000/*87 000	0,63/*0,60
2030	50 000	*55 000	60 000	*63 000	110 000	*118 000	25 000/*28 000	80 000/*95 000	0,62/*0,58

* wariant zakładający włączenie 7 miejscowości (wsi) wokół Kołobrzegu: Kądzielna, Stramnicy, Niekanina, Obrotów, Bogucina, Budzistowa, Zieleniewa

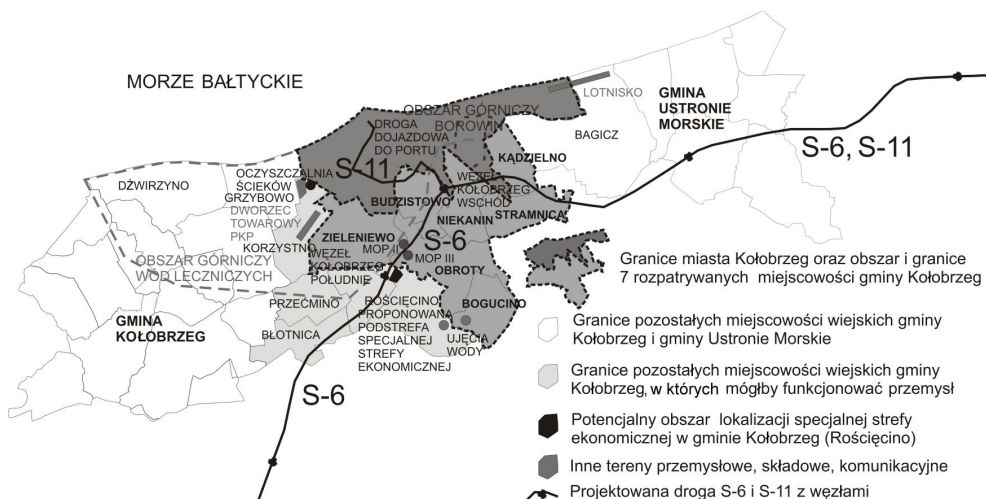
Źródło: bank danych lokalnych GUS, badania własne autora

Do 2020 roku baza noclegowa miasta może zwiększyć się do ok. 55 000 miejsc, natomiast przyrost liczby ludności nie powinien być duży (tab. 1). Wielkość dostępnej bazy noclegowej już przekroczyła liczbę stałych mieszkańców miasta, co oznacza, że podczas sezonu letniego liczba osób przebywających na tym terenie zbliża się do ok. 93 000 (ok. 3600 os./km²), a perspektywnie może ona osiągnąć ok. 110-120 tys. osób. By obniżyć wskaźniki stałego i sezonowego zagęszczenia ludności do poziomu ok. 1000-2000 os./km², obszar miasta należałoby powiększyć co najmniej 2-2,5-krotnie z 25,67 km² do ponad 60 km². Przy zakładanej w tym opracowaniu powierzchni miasta, wynoszącej 62,28 km², gęstość zaludnienia spadłaby do 790 os./km², sezonowo osiągając 1560 os./km², a perspektywnie 1927 os./km². Są to wskaźniki znaczące, a jednocześnie stosunkowo bezpieczne dla zachowania norm uzdrowiskowych dla miasta mającego status uzdrowiska.

Wizja rozwoju układu przestrzennego i funkcjonalnego miasta

Analizowana zmiana granic administracyjnych jest przykładem radykalnej, ale możliwej ekspansji przestrzennej i administracyjnej Kołobrzegu. Dzięki temu będzie przeprowadzić wieloletni proces deglomeracji miasta z zachowaniem kontroli nad występującymi procesami urbanizacyjnymi w samym mieście i jego zapleczu (lokalizacja nowej zabudowy, wpływ na rynek nieruchomości, rozwój funkcji przemysłowych poza miastem poprzez „podstrefę” specjalnej strefy ekonomicznej (SSE), co umożliwi utworzenie kilku tysięcy miejsc pracy alternatywnych dla turystyki).

Ogólnie nie należy dopuścić do „rozlewania” się zabudowy miejskiej. Powinno się raczej tworzyć (kształtować) sieć osiedli rezydencjonalnych i mieszkaniowo-usługowych oraz stref intensywnego użytkowania, z zachowaniem obszarów zielonych i korytarzy ekologicznych (tereny zielone miasta – np. dolina Parsęty). Niezbędne jest również przygotowanie miasta i jego zaplecza pod względem możliwości realizacji, a następnie wykorzystania gospodarczego projektowanych dróg ekspresowych S-6 i S-11, analogicznie jak dla Koszalina po włączeniu w obszar miasta wsi Łabusz i Jamno w 2011 roku. W ramach przebiegu obu dróg szybkiego ruchu zaprojektowano 2 węzły: „Kołobrzeg Południe” w Rościęcinie i „Kołobrzeg Wschód” w Budzistowie oraz łącznik budowanej obecnie drogi dojazdowej do portu morskiego w Kołobrzegu (droga ta ma docelowo przejąć nazwę i funkcję S-11 od węzła „Kołobrzeg Wschód” do portu). Wariant zakłada zwiększenie rozciągłości południkowej miasta, utrzymanie funkcji turystycznych gminy Kołobrzeg oraz niewłączanie terenów gminy Ustronie Morskie. Rozważyć można włączenie do miasta sześciu miejscowości gminy Kołobrzeg po wschodniej stronie Parsęty oraz jednej dużej wsi po zachodniej stronie rzeki, tj. Kądzielna, Stramnicy, Niekanina, Obrotów, Bogucina, Budzistowa i Zieleniewa. Miasto i gmina Kołobrzeg zachowają spójność i jednolitość terytorialną (ryc. 1).

Ryc. 1. Proponowana zmiana granic administracyjnych Kołobrzegu*
 Fig. 1. Proposed amendment to the administrative boundaries of Kołobrzeg
 Źródło: opracowanie własne autora

Przesłanki zmian granic administracyjnych Kołobrzegu

Ważnym motywem zmiany granic administracyjnych Kołobrzegu jest potrzeba przekroczenia istotnych barier fizjograficznych i rozwojowych tego miasta w jego obecnych granicach administracyjnych. Wśród barier można wymienić korytarze ekologiczne „Natura 2000” (zob. obie mapy Natura 2000), tereny chronione oraz obszary górnicze wód leczniczych i borowin. Rozmieszczenie tych terenów wiąże się z poważnymi ograniczeniami dla inwestycji budowlanych (prace remontowe lub wiercenia wymagają zgody urzędu górniczego i geologa uzdrowiska Kołobrzeg). Całe miasto podzielone jest na trzy strefy uzdrowskowe: „A” o powierzchni 627,05 ha, „B” – 1276,85 ha i „C” – 663,10 ha. Według Ustawy o lecznictwie uzdrowskowym, uzdrowskach i ob-

* Rozpatrywany wariant zmian granic administracyjnych Kołobrzegu uwzględnia:

- istniejące powiązania funkcjonalno-przestrzenne miasta i gminy wiejskiej Kołobrzeg,
- lokalizację podstrefy SSE oraz terenów przemysłowo-składowych i logistycznych obok S-6 i S-11 poza obszarem Kołobrzegu,
- lokalizację dróg, węzłów i sieciowej infrastruktury komunalnej niezbędnej dla funkcjonowania miasta i gminy Kołobrzeg,
- zachowanie większości potencjału społeczno-ekonomicznego i gospodarczego gminy wiejskiej Kołobrzeg po zmianie granic miasta,
- zmiany w mieście w zakresie wymogów Ustawy o gminach uzdrowskowych, w tym podniesienie wskaźników terenów zielonych,
- włączenie 6 wsi gminy Kołobrzeg położonych na wschód od rzeki Parsęty oraz jednej na zachód od tej rzeki.

Według danych GUS ludność miasta (44 953) wzrosła do 49 172 osób, natomiast powierzchnia (2567 ha) osiągnęłaby 6228 ha.

szarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (2005) w strefach tych zabrania się „lokalizacji nowych uciążliwych obiektów budowlanych i innych uciążliwych obiektów, w tym zakładów przemysłowych”. Jednocześnie Kołobrzeg w obecnych granicach administracyjnych, poza kilkoma obszarami przeznaczonymi pod zorganizowaną działalność inwestycyjną (zabudowa uzdrowiskowa, pensjonatowa, mieszkaniowa, apartamentowa, handlowa, usługowa i komunikacyjna – lotnisko), nie dysponuje już zwartymi kompleksami terenów, na których można lokalizować nowe nieuciążliwe podmioty gospodarcze.

Zaproponowana zmiana granic Kołobrzegu z włączeniem do miasta siedmiu miejscowości wiejskich wynika z ich charakteru i układu przestrzennego. Mają one charakter usługowo-mieszkaniowy i częściowo rolniczy, stanowiąc jednocześnie strefę intensywnego rozwoju osiedli rezydencjonalnych i różnorodnej pozarolniczej działalności gospodarczej (np. rzemieślniczej, handlowej, produkcyjnej) (Rydz 2006). W miejscowościach położonych poza proponowanymi granicami Kołobrzegu są rezerwy terenów pod inwestycje, których nie można lokować w mieście uzdrowiskowym. Dzięki temu zwiększyłaby się liczba miejsc pracy. Inwestycje takie mogą powstać na obszarze wsi Rościcino, Przećmino, Błotnica i Korzystno (ryc. 1).

Ewentualny teren „podstrefy” specjalnej strefy ekonomicznej poza Kołobrzegiem, w której można byłoby rozwijać przemysł, logistykę czy handel wielkopowierzchniowy, powinien być dość rozległym, zwartym obszarem o dobrej dostępności komunikacyjnej, położonym z dala od dzielnicy uzdrowiskowej, obszarów górniczych solanek i borowin. Rozpatrywana lokalizacja tej „podstrefy” SSE jest jednocześnie ograniczeniem dla radykalnych zmian granic administracyjnych tego uzdrowiska, bowiem nie można włączyć w jego obszar różnorodnych (niezbędnych dla dalszego rozwoju miasta) uciążliwych działalności gospodarczych, np. oczyszczalni ścieków, zakładu utylizacji odpadów, składowiska odpadów, spalarni, nowej elektrociepłowni, itp.

Skutki zmiany granic administracyjnych miasta i gminy Kołobrzeg

Proponowane jednoczesne włączenie siedmiu miejscowości w granice administracyjne Kołobrzegu jest związane z potrzebą uporządkowania na kolejne kilkadziesiąt lat rozwoju układu przestrzennego i funkcjonalnego tego miasta. Postulowane zmiany wynikają także z bardzo silnych związków funkcjonalnych i przestrzennych tych miejscowości z Kołobrzegiem (Rydz 2011) oraz z ogólnych potrzeb rozwojowych przy jednoczesnym zachowaniu spójności terytorialnej i funkcjonalnej miasta i gminy Kołobrzeg (tab. 2).

Mieszkańcy rozpatrywanych do przyłączenia miejscowości systematycznie korzystają z potencjału usługowego (handel, lecznictwo), społecznego (szkoły, urzędy i instytucje) i technicznego miasta (sieć wodociągowa, kanalizacyjna), a dodatkowo ludność dwóch wsi stale korzysta z usług komunikacji miejskiej. Naturalną granicą funkcjonalną rozpatrywanego obszaru jest rzeka Parsęta (bez wsi Zieleniewo). Uzasadnienie włączenia do miasta Zieleniewa wynika z potencjału demograficznego oraz miejskiego charakteru zabudowy (są tu dwa osiedla budynków wielorodzin-

nych 4-5-kondygnacyjnych, a w ich sąsiedztwie projektowane są kolejne). Brakuje tam szkół i obiektów handlowych powyżej 400 m² oraz kościoła (mieszkańcy korzystają z kościoła parafialnego w dzielnicy Kołobrzegu – Radzikowie).

Skutkiem wprowadzonych zmian w granicach Kołobrzegu byłby spadek liczby ludności gminy wiejskiej Kołobrzeg o ok. 43%, a jej powierzchni o niecałe 25%. Zmniejszyłaby się również liczba podmiotów gospodarczych: o ok. 55% dla rolnictwa, 45% dla przemysłu i 33% dla usług (według niepełnych danych GUS) (tab. 2).

Tabela 2

Powierzchnia, ludność oraz liczba podmiotów gospodarczych miasta i gminy Kołobrzeg

Table 2

Area, population and number of businesses in the municipality of Kołobrzeg

	m. Kołobrzeg	g. Kołobrzeg	m. Kołobrzeg po przyłączeniu miejscowości	m. Kołobrzeg po zmianie granic w %	g. Kołobrzeg po wyłączeniu miejscowości	g. Kołobrzeg po zmianie granic w %	Razem włączony obszar
Powierzchnia w ha	2567	14 354	6228	242,6	10 693	74,5	3661
Ludność 31 XII 2006	44 370	9111	48 186	108,6	5295	58,1	3816
Ludność 31 XII 2011	44 953	9898	49 172	109,4	5679	57,4	4219
Zmiana liczby ludności w %	101,3	108,6	102,0	100,7	107,3	98,7	110,6
Podmioty gospodarcze ogółem	8624	1728	9248	107,2	1104	63,9	624
Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	130	51	158	121,5	23	45,1	28
Sekcja B – górnictwo i wydobywanie	6	1	6	100,0	1	100,0	0
Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe	390	105	440	112,8	55	52,4	50
Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11	3	13	118,2	1	33,3	2
Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami oraz działalność związana z rekultywacją	20	2	20	100,0	2	100,0	0
Sekcja F – budownictwo	813	184	896	110,2	101	54,9	83
Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2185	355	2349	107,5	191	53,8	164
Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa	526	84	574	109,1	36	42,9	48
Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1296	562	1357	104,7	501	89,1	61
Sekcja J – informacja i komunikacja	142	13	150	105,6	5	38,5	8
Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	224	26	239	106,7	11	42,3	15

Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	780	28	801	102,7	7	25,0	21
Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	528	78	564	106,8	42	53,8	36
Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	193	24	203	105,2	14	58,3	10
Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23	5	23	100,0	5	100,0	0
Sekcja P – edukacja	187	14	191	102,1	10	71,4	4
Sekcja Q – opieka zdrowotna i opieka społeczna	530	91	552	104,2	69	75,8	22
Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	179	31	191	106,7	19	61,3	12
Sekcja S – pozostała działalność usługowa	461	71	490	106,3	42	59,2	29
Sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Sekcja U – organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Ogółem	8624	1728	9248	107,2	1104	63,9	624
0-9	8333	1679	8949	107,4	1063	63,3	616
10-49	239	44	246	102,9	37	84,1	7
50-249	48	4	49	102,1	3	75,0	1
250-999	4	1	4	100,0	1	100,0	0
pow. 1000	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	130	51	158	121,5	23	45,1	28
Przemysł i budownictwo	1240	295	1375	110,9	160	54,2	135
Usługi	7254	1382	7715	106,4	921	66,6	461

Źródło: opracowanie własne na podstawie banku danych lokalnych GUS

Należy zauważyć, że nawet po tak dużej zmianie granic gmin zachowana będzie integralność przestrzenno-funkcjonalna i gospodarcza gminy wiejskiej Kołobrzeg (razem z jej możliwościami rozwojowymi), a układ przestrzenno-funkcjonalny miasta stanie się bardziej czytelny i lepiej dostosowany do jego dalszego rozwoju. Natomiast negatywnym skutkiem będą dużo mniejsze wpływy z podatków i opłat lokalnych, podatków od nieruchomości, udziały w dochodach z PIT i CIT, czyli ogólny spadek dochodów i inwestycji gminy *per capita*.

Podsumowanie

Na pograniczu miasta i gminy Kołobrzeg występuje bardzo poważny konflikt przestrzenny i funkcjonalny, gdyż z jednej strony miasto cierpi na brak terenów rozwojowych, a z drugiej niektóre działalności uciążliwe, jak przemysł, logistyka,

handel wielkopowierzchniowy czy SSE, nie mogą być lokalizowane w granicach administracyjnych miasta, co wynika bezpośrednio z ograniczeń w przepisach dotyczących miejscowości uzdrowiskowych.

Gospodarka Kołobrzegu jako miasta średniej wielkości nie powinna opierać się tylko na jednym kluczowym sektorze gospodarki – turystyce, wspieranej kilkoma innymi funkcjami uzupełniającymi (gospodarką morską, transportem, handlem, usługami i słabo rozwiniętym przemysłem). Należy podjąć próbę odnalezienia i ustalenia nowego prognozy rozwoju przestrzennego, demograficznego i gospodarczego największego w kraju uzdrowiska, umożliwiając przy tym jednocześnie planowanie dalszego rozwoju funkcji portowych, komunikacyjnych i handlowych, a w jego bliskim sąsiedztwie (już poza granicami) także funkcji przemysłowych i logistycznych.

Problematyka ta nawiązuje także do założeń koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, gdzie stwierdzono że: „Miejski obszar funkcjonalny jest układem osadniczym ciągłym przestrzennie, złożonym z odrębnych administracyjnie jednostek. Obejmuje zwarty obszar miejski oraz powiązaną z nim funkcjonalnie strefę zurbanizowaną (zob. *Ustawa o planowaniu...*). Administracyjnie obszary te mogą obejmować zarówno gminy miejskie, wiejskie, jak i miejsko-wiejskie” (*Uchwała nr 239*, s. 185). Kołobrzeg to subregionalny miejski obszar funkcjonalny (*Uchwała nr 239*, s. 180) wyznaczony przez zarząd województwa (*Uchwała nr 239*, s. 190, Korcelli 2011, s. 49). Zgodnie z zaleceniami KPZK 2030 na poziomie wojewódzkim możliwe jest opracowanie koncepcji miejskiego obszaru funkcjonalnego Kołobrzegu, obejmującego gminę miejską oraz gminy bezpośrednio z nią sąsiadujące. Według Wojewódzkiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego województwa zachodniopomorskiego z 2010 roku gminy wokół miasta podlegają urbanizacji.

Znaczna powierzchnia miasta po zmianie granic administracyjnych, przekroczenie liczby 50 tys. mieszkańców, wzrost znaczenia gospodarczego i społecznego w skali kraju, status miasta prezydenckiego, wyróżnienie „subregionalnego miejskiego obszaru funkcjonalnego” według KPZK 2030 oraz istnienie przedwojennego powiatu miejskiego są przesłanką do starań o rangę miasta na prawach powiatu (*Ustawa o samorządzie powiatowym*).

Postępująca zmiana rangi i znaczenia Kołobrzegu w strukturze społecznej i gospodarczej kraju skutkuje potrzebą prowadzenia dalszych badań nad jego funkcjami i rozwojem przestrzenno-gospodarczym. W tym celu do analiz przestrzenno-funkcjonalnych Kołobrzegu i jego zaplecza, a także wielu innych turystycznych miejscowości nadmorskich, można zastosować teorię progową rozwoju miast (Mallis 1971), teorię cyklu życia miejscowości turystycznej (Butler 1980), a także teorie struktur funkcjonalnych miast (Dziwoński 1971, Suliborski 2001) oraz teoretyczne modele rozwoju sieci osadniczych z wykorzystaniem normatywów zagęszczenia i wykorzystania terenów stosowane w praktyce planowania przestrzennego (Iwaszko-Niziałkowska 2010). W przypadku terenów nadmorskich można również nawiązać do analiz kształtowania się i rozwoju różnych typów przestrzeni turystycznych (Dziegieć 1995, Liszewski 1995, Włodarczyk 2009).

Trudno dziś określić, jakie dodatkowe funkcje gospodarcze będą rozwijane w Kołobrzegu do 2030 roku, jednak już dziś trzeba rozpocząć ich perspektywiczne planowanie, uwzględniając problematykę ładu przestrzennego, przebudowę układu komu-

nikacyjnego (drogi S-6 i S-11), rozwój portu oraz dalszy rozwój ważnego dla kraju centrum ruchu turystycznego i najważniejszego uzdrowiska.

Problem zmiany granic administracyjnych wymaga badań, dyskusji i opracowań koncepcyjnych, uwzględniających zarówno korzyści, jak i uciążliwości dla mieszkańców włączanych miejscowości oraz późniejsze skutki tych zmian. Mając na uwadze przyszły rozwój Kołobrzegu i jego strefy podmiejskiej oraz skalę i zasięg planowanych inwestycji infrastrukturalnych, warto zastanowić się nad zmianą granic administracyjnych w takiej skali, która umożliwiłaby swobodny rozwój miasta przez kolejne kilkadziesiąt lat.

Literatura

- Butler R.W., 1980, *The concept of a tourism area cycle of evolution: implications for the management of resources*, Canadian Geographer, 24, 1, s. 5-12
- Dziegieć E., 1995, *Urbanizacja turystyczna terenów wiejskich w Polsce*, Turyzm, 5, 1, s. 5-56
- Dziewoński K., 1971, *Baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna miast. Studium rozwoju pojęć, metod i ich zastosowań*, Prace Geograficzne IG PAN 87, 7-10
- Iwaszko-Niziałkowska K., 2010, *Rola planowania miejscowego w realizacji koncepcji rozwoju miasta*. W: *Gospodarka przestrzenna społeczeństwu*, t. 1, red. W. Ratajczak, K. Stachowiak, Poznań, s. 145-153
- Korcelli P., 2011, *Obszary metropolitalne a funkcjonalne obszary miejskie*. W: *Miasto. Księga jubileuszowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Stanisława Liszewskiego*, red. S. Kaczmarek, Łódź, s. 43-50
- Liszewski S., 1995, *Przestrzeń turystyczna*, Turyzm, 5, 2, s. 87-103
- Malisz B., 1971, *Analiza progowa w zastosowaniu do planowania rozwoju miast i regionów*. W: *Metoda analizy progowej*. Studia KPZK PAN, 34, Warszawa, s. 27-47
- Mapa Natura 2000 Dyrektywa Siedliskowa – PLH320007 Dorzecze Parsęty, skala 1:50 000, arkusz 1/14, 2006
- Mapa Natura 2000 Dyrektywa Siedliskowa – PLH320017 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski, skala 1:50 000, arkusz 2/5, 2006
- Miedziński M., 2009, *Rozwój przestrzenny uzdrowiska Kołobrzeg od 1830 do 2009 roku oraz przemiany jego bazy noclegowej w latach 1989-2009*. W: *W trosce o przyszłość kołobrzeskiego uzdrowiska*, red. E. Wiśniewski, Kołobrzeg, s. 124-137
- Miedziński M., 2011, *Kołobrzeg jako centrum turystyki uzdrowiskowo-wypoczynkowej po 20 latach przemian ustrojowych (1989-2009)*. W: *Warsztaty geografii turystyki. Turystyka polska w latach 1989-2009*, red. B. Włodarczyk, B. Krakowiak, J. Latosińska, Łódź, s. 115-126
- Przybyłowski M., Tamowicz P., 2011, *Opracowanie koncepcji funkcjonalnej klastra (inicjatywy klastrowej) w zakresie turystyki uzdrowiskowej*, Gdańsk
- Rydz E., 2006, *Przemiany struktur społeczno-gospodarczych w okresie transformacji systemowej na Pomorzu Środkowym*, Słupsk
- Rydz E., 2011, *Rola turystyki w rozwoju strefy nadmorskiej na przykładzie Pomorza Środkowego*. W: *Turystyka. Księga jubileuszowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Stanisława Liszewskiego*, red. B. Włodarczyk, Łódź, s. 319-336.
- Suliborski A., 2001, *Funkcje i struktura funkcjonalna miast. Studia empiryczno-teoretyczne*, Łódź
- Uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, DzU 2012, poz. 252.

Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, DzU 2005 nr 167, poz. 1399
Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, DzU 2003 nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami (DzU 2012, poz. 647)
Ustawa o samorządzie powiatowym, DzU 1998 nr 91, poz. 578
Włodarczyk B., 2009, *Krajobrazy przestrzeni turystycznej*, Turyzm, t. 19, z. 1-2, s. 89-97/83-90

Summary

This paper addresses the issue of the possibilities and limitations in carrying out changes in the administrative boundaries of cities on the example of the spa – city Kołobrzeg and the rural Kołobrzeg district. Today's administrative boundaries of Kołobrzeg were established in 1975 and have not been changed for nearly 40 years. At that time, the city's population grew by more than 50%, the number of residential units by over 200% while the number of tourist beds by more than 300%. In 1980, the total number of inhabitants and the beds was approximately 46 850, while in 2012 this figure exceeded 92 000. The city area is 25.67 km², average population density in the summer season reaching approximately 3600 persons/1km². In such a small area close to 21 000 units have been built already and the total number of dwelling spaces exceeded 71 000. In mid-2012, approximately 1000 residential units were being built. In the year 2011 in Kołobrzeg city, 8624 businesses were operating, with another 1728 entities in the wider district. Kołobrzeg is also highly attractive to investment, with a large concentration of population, diverse forms of business and strong investment pressure. The barriers to the development of the city include numerous limitations, such as physiographic, geological, geomorphological, climatic, hydrographic, terrain, and requirements for the protection of natural and spa qualities, as well as the constraints of spa legislation. These barriers and limitations are causing significant functional developmental conflicts and therefore, the need arises to consider changes to the boundaries and to increase the Kołobrzeg city area. The purpose of this article is to present the problems of spatial development of the city-spa Kołobrzeg and Kołobrzeg district in the context of possible changes in the administrative boundaries.